

Bevidsthed. Tillige har det opstillede System af Regler den Svagheit, at Forandringerne af Forældelsesfristen foretages ogsaa paa Omraader, hvor der i Virkeligheden ikke har vist sig Trang dertil. Paa dette Hovedpunkt, Reglerne om selve Forældelsesfristens Forkortelse, har Udvalget ikke ment, at det er tilraadeligt at følge Forslaget. Hvad det andet væsentlige Punkt angaar, nemlig hvad der kræves til Afbrydelse af Forældelsen, er det da den bestaaende Lovgivnings — eller egentlig Danske Lovs og den derpaa grundede 200-aarige Domspraksis — Krav, at den løbende Forældelse kan — for at bruge et kort Udtryk — afbrydes ved Paakrav, hvorimod det er Lovforslagets Fordring, at den kun skal kunne afbrydes ved retslig Paatale. Dette er en ret væsentlig Forandring, der efter Udvalgets Mening ikke vil medføre nogen rimelig Fordel i Forhold til de Ulemper, der ville være forbundne dermed. Det vil nemlig utvivlsomt bevirke en stor Mængde Tilfælde af retslig Paatale, som i Reglen ikke vil kunne siges at bringe noget Gode for nogen af Parterne. Da Udvalget ved sin Behandling af Sagen saaledes paa to meget væsentlige Punkter har ment, at Lovforslaget, trods det gode Arbejde, der er nedlagt i det, ikke var tilraadeligt, have vi meget naturligt dels spurgt os selv: hvad kræver det praktiske Liv, og dels sagt: lad os se, hvorfra det Lovforslag er udsprunget. Begge disse Betragtninger have ført tilbage til det samme Punkt. Søg vi hen til Lovens Udspring, komme vi nemlig til et i 1888 her i Kjøbenhavn afholdt almindeligt Handelsmøde, hvor der blev vedtaget en Udtalelse om, at der maatte blive foretaget den Forandring i Lovgivningen, at Forældelsesfristen blev forkortet for *Regningskrav* i Handelsforhold. Gaa vi til Lovforslagets Udspring, se vi altsaa en stærk Begrænsning af Omraadet for Forandringen, og vore Overvejelser i Udvalget med Hensyn til, hvorvidt Livets Krav tilsiger at gøre nogen Forandring i Forældelseslovgivningen, have i Virkeligheden ført os til det samme. Det er for Regningskrav, at der er Trang til en Forandring, men ud over det se vi egentlig ikke nogen Trang. For Regningskrav er der en virkelig Trang, og det ikke alene ud fra det Synspunkt, som spillede en vis Rolle paa Handelsmødet, hvorfra Udtalelsen udgik, det nemlig at begrænse Kreditgivning i Handelsforhold. Dette Hensyn maa efter min Mening træde mere i Baggrunden. Kreditgivningen i Handelsforhold maa til enhver Tid meget mere

afhænge af Konjunkturerne og kun for en ringe Brøkdel af, hvad der staaer i Lovgivningen. Bliver der derimod Spørgsmaal om Forbrugernes Forhold til de handlende, navnlig over for Detailhandlerne, viser der sig en virkelig praktisk Trang til at faa en kortere Forældelsesfrist for Regningskrav. Det er et meget hyppig forekommende Tilfælde, at der i en Detailforretning efter en mere eller mindre nøjagtig Bogføring bliver Fordringer staaende i Bøgerne i lange Tider. Der kan være foregaaet meget i den Tid, de have staaet der, Fordringen kan være betalt, kompenseret o. s. v., men saa sker der en Forandring enten ved Dødsfald eller Forretningsoverdragelse eller paa anden Maade, som bevirker, at hele Bogføringen bliver gennemset, og at der bliver udstedt Krav paa alt, hvad der staaer bogført. Paa den Maade kunne Fordringer, som ere 15 til 16 Aar gamle, ganske uventet komme til Paatale over for en Mand, som ikke aner, at han anses som Skyldner. Han har som oftest ikke gemt sine Kvitteringer saa længe, og han har ikke nogen bestemt Erindring om Enkelthederne af et fordums Mellemværende. Saa gaar det netop ud over den retsindige og loyale Mand, medens derimod den, som er lidt letsindig og lidt fræk, bjærger sig bedre. Den retsindige Mand, som vil svare loyalt, vil i Reglen sige: jeg har ganske vist en Gang handlet paa det Sted, men om jeg den Gang har købt de Ting, som staa opførte her, kan jeg ikke huske; jeg mener dog ikke at skyldes noget. Dette er et Grundlag til, hvis ikke andet fremføres, at dømme ham paa; han har handlet der en Gang, han kan ikke benægte at have købt disse Varer, og han kan ikke sige, at han har betalt dem. Den mere letsindige og mere frække vil derimod sige: Ja vel, jeg har handlet der en Gang, men jeg benægter, at jeg nogen Sinde har faaet det og det. Saadan siger han om det alt sammen, og han vil lettere kunne bjærge sig. Det gaar da her, som sagt, netop ud over den, som det ikke skulde gaa ud over. Ikke alene gælder det i disse almindelige Forhold, men det gælder specielt om en stor særlig Klasse af gamle Regningskrav, at der trænges til kortere Forældelsesfrister. En Mand, der har en Forretning, har Uheld med sig; det gaar tilbage, til sidst saadan, at kan komme under Konkurs. Konkursen gaar til Ende, og der udbetales hans Kreditorer en Snæs Procent, eller hvor meget det nu kan være, i Dividende; de beholde Restkrav paa ham for de ikke dækkede Pro-